

секторів. Україна бере участь у програмі з 2016 року відповідно до Закону України від 3 лютого 2016 року № 978-VIII «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Європейською Комісією про участь України у програмі «Креативна Європа»: програма Європейського Союзу для сектору культури та креативності, та про співробітництво між Україною та Європейським Союзом у підпрограмі «Медіа» програми «Креативна Європа».

Закон України «Про культуру» теж закріплює поняття «культурні індустрії» (види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження) та «креативний продукт» (товари та послуги, що створені/надані за результатами культурного (мистецького) та/або креативного вираження і мають високу додану вартість) [6].

З метою сприяння розвитку культурного потенціалу України, збереження, популяризації та ефективного використання національного культурного надбання, створення умов для туристичної привабливості об'єктів культурної спадщини, підтримки креативних індустрій прийнято Указ Президента «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму» [7].

В умовах сьогодення застосовуються заходи щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 [8]. Тому Міністерство культури і інформаційної політики України наразі створює Раду з розвитку креативної економіки при Кабінеті Міністрів та приймає участь у розробці програми Європейського Союзу «Креативна Європа» на період 2021–2027 рр.

Таким чином, можна зробити висновок, що процеси саморозвитку особистості у соціально-культурній сфері тісно пов'язані з розвитком економіки культурних індустрій, що потребує чіткого формулювання та реалізації збалансованої державної політики у цій царині.

Список використаних джерел:

1. Флорида Р. Креативный класс: люди, которые меняют будущее. М.: Классика-XXI, 2007. 421 с.
2. Каменских М. А. Теоретико-методические подходы к понятию «креативная экономика» и оценка уровня развития креативной экономики США и России. *Эконом. анализ: теория и практика*. 2013. №20 (323). С. 16–20.
3. Coy P. The Creative Economy. Which companies will thrive in the coming years? Those that value ideas above all else. *BUSINESSWEEK ONLINE: AUGUST 28, 2000*. URL: <http://www.businessweek.com/2000>.
4. Официальный сайт Конференции ООН по торговле и развитию (UNCTAD). URL: [http:// unctad.org/](http://unctad.org/) (дата звернення 14.03.2001 р.).
5. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 р. № 265-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-p#Text> (дата звернення 14.03.2001 р.).
6. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (дата звернення 14.03.2001 р.).
7. Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму: Указ Президента України від 18.08.2020 р. № 329/2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329/2020#Text> (дата звернення 14.03.2001 р.).
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19: Закон України від 16.06.2020 р. № 692-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-20#Text> (дата звернення 14.03.2001 р.).

И. М. Ушно,

кандидат философских наук, ст. преподаватель кафедры менеджмента культуры и социальных технологий, Харьковская государственная академия культуры, Украина

ФЕНОМЕН «ПРАЗДНОСТЬ» В СИСТЕМЕ САМОРАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ

Последний год пандемии и самоизоляции актуализировал проблему саморазвитие личности в условиях ограниченного коммуникативного пространства. Нарушение привычных и понятийных связей как личных, так и профессиональных, спровоцировало поиск новых форм осуществления социально-коммуникативного дискурса. Digital-технологии стали несомненным лидером в сфере саморазвития личности, способом организации различных обучающих пространств. Позитивные тенденции стремительной цифровизации общества нельзя игнорировать, пандемия стала только катализатором таких процессов.

Все большее число индивидов зависит от качества и скорости Интернета, умения использовать гаджеты, применять приложения.

Главным критерием оценки выступает время. Насколько конференция экономит время на дорогу, как использование приложений в смартфоне исключает походы в банки и государственные учреждения – примеров можно привести много. У нас остается больше времени для себя, для досуга, для саморазвития. У нас скопилось много незапланированно свободного времени за карантин. Как мы можем распорядиться им? Как мы можем охарактеризовать это время, каким понятием обозначить?

«Праздность» как феномен социально-философских и историко-философских рассуждений, на мой взгляд, наиболее точно отражает природу нашего незапланированно свободного времени, когда мы не можем осуществлять привычную социально-активную деятельность. Понятие «праздность» включает в себя целую палитру состояний и ощущений от чувства лени до чувства осознанности и созерцания.

Широта толкования понятия «праздность» отражается в работах разных авторов, начиная с Древней Греции и по сегодняшний день. Интересный историко-философский анализ приводит в своей работе В. Е. Петров «Праздность как фактор формирования личности в ранней европейской философской традиции» [1]. Автор цитирует Сократа и Аристотеля, приводит в пример работы эпикурейцев, но наиболее ярко представлено исследование мифологии Древней Греции, где «праздность» правит на Олимпе. «Праздный опыт способствует трансформации человеческой личности» [2, с. 124]. «Платон и Аристотель также продолжили развитие идеи праздности как практики личностной элитизации» [2, с. 122]. «Праздность у Аристотеля в сущности противостоит бездеятельности, так как она и есть продолжение великого деяния и прелюдия к нему» [2, с. 122].

Все эти тезисы отражают один посыл – для саморазвития необходимо свободное время, которое позволяет «взять паузу» и задуматься. Что на данном этапе является важным? Что уже достигнуто и какие возможности ждут впереди? Как я могу повысить свой уровень капитализации? Подробно о «капитализации личности» я писала в своей статье «Капитализация личности в условия информационного общества» [3]. Саморазвитие достаточно объемный процесс, который включает в себя физические, психические, моральные и духовные компоненты. Практика личной элитизации в Древней Греции соизмерима с современной капитализацией личности в контексте информационного общества, когда каждая компонента может монетизировать личность, являться ее добавочной стоимостью.

В продолжении исследования феномена «праздность» хочется остановиться на работе Торстейна Веблена «Теория праздного класса» [1], написанная в конце 19 века в США, переведена на русский язык только во второй половине 20 века. Если провести историческую параллель, праздный класс в Украине именно сейчас и начинает зарождаться, когда формируется поколение выросшее в достатке и возможности не работать, а жить на сбережения или пассивный доход. При таких факторах – главное, не остановиться в своем саморазвитии, а направить праздность в русло внутреннего созидания.

Тенденции развития современного украинского общества направлены на стремление к свободе, как в пространственном так и во временном векторе координат. Дистанционное обучение является тому ярким примером. Студент выбирает время и место, а порой и необходимый объем, для того чтобы наиболее эффективно выстроить пространство своего досуга, своей праздности. Саморазвитие личности в эпоху информационных технологий требует намного больше внутренних резервов самодисциплины, потому как соблазн вечной праздности присущ современному обществу.

Дефиниция «праздности», ее природы, границ, функций дает возможность сфокусироваться на главном, а именно, саморазвитие личности не может осуществляться без достаточной доли праздности в его жизни. Однако только факт присутствия «праздности» не дает гарантии саморазвития, оно становится предпосылкой для возникновения внутренней мотивации.

Список литературы:

1. Веблен Т. Теория праздного класса. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.rulit.me/books/teoriya-prazdnogo-klassa-read-229861-1.html>.
2. Петров В. Е. Праздность как фактор формирования личности в ранней европейской философской традиции [Электронный ресурс] // Известия Томского политехнического университета. – 2010. – Т.317. – №6. – с. 119–124. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/prazdnost-kak-faktor-formirovaniya-lichnosti-v-ranney-evropeyskoy-filosofskoy-traditsii/viewer>.
3. Ушно І. М. Капіталізація особистості в умовах інформаційного суспільства// Гуманітарний часопис: Збірка наукових праць. – Харків: ХАІ. 2019. – № 4. – С. 109–117.